

NEPALI
PG – Syllabus

1st semester

Code	Course	Credit
NEP-PG-C101	भारतीय साहित्य सिद्धान्त	4
NEP-PG-C102	सामान्य भाषाविज्ञान	4
NEP-PG-C103	नेपाली साहित्यको इतिहास	4
NEP-PG-C104	नेपाली कविता/काव्य	4

2nd Semester

Code	Course	Credit
NEP-PG-C201	पाश्चात्य साहित्यका प्रमुख सिद्धान्त र वादहरू	4
NEP-PG-C202	नेपाली भाषाविज्ञान	4
NEP-PG-C203	नेपाली आख्यान (कथा-उपन्यास)	4
NEP-PG-O204	सङ्केत विज्ञान	4

3rd Semester

Code	Course	Credit
NEP-PG-C301	नेपाली नाटक र निबन्ध	4
NEP-PG-O302	शोधविधि	4

लोकवार्ता (Folklore)

Code	Course	Credit
NEP-PG-E303	लोकवार्ता (field based)	4
NEP-PG-E304	नेपाली लोकवार्ता	4

भारतीय नेपाली साहित्य (Indian Nepali Literature)

Code	Course	Credit
NEP-PG-E305	भारतीय नेपाली काव्य/कविता	4
NEP-PG-E306	भारतीय नेपाली आख्यान	4

4th Semester

लोकवार्ता (Folklore)

Code	Course	Credit
NEP-PG-E401	नेपाली लोक साहित्य	4
NEP-PG-E402	नेपाली लोकगीत र लोकबाजा, लोकछन्द, लोकनृत्य	4
NEP-PG-E403	नेपाली लोकनाटक, कविता, कथा	4

भारतीय नेपाली साहित्य (Indian Nepali Literature)

Code	Course	Credit
NEP-PG-E404	भारतीय नेपाली गद्याख्यान र समालोचना	4
NEP-PG-E405	भारतीय नेपाली नाटक र साहित्यिक आन्दोलन	4
NEP-PG-E406	भारतीय नेपाली बालसाहित्य	4

Code	Course	Credit
NEP-PG-C407	लघु शोधलेखन (Dissertation writing)	4

पहिलो सत्र

NEP-PG-C101: भारतीय साहित्य सिद्धान्त

१. कवि, काव्य र काव्य भाषा

- १.१ कवि, काव्य, अर्थ, तत्त्व र स्वरूप
- १.२ काव्य भेद, विधा उपविधा
- १.३ काव्य भाषा र शब्दशक्ति
- १.४ रीति र गुण

२. रस सिद्धान्त

- २.१ रसको अवधारणा
- २.२ रस चिन्तनको विकास
- २.३ रस भेद
- २.४ रस सिद्धान्तका आधारमा कृति अध्ययन

३. ध्वनि सिद्धान्त

- ३.१ ध्वनिको अवधारणा
- ३.२ ध्वनिको व्याख्या परम्परा
- ३.३ ध्वनिका भेद
- ३.४ ध्वनि सिद्धान्तका आधारमा कृति अध्ययन

४. वक्रोक्ति र अलङ्कार

- ४.१ वक्रोक्ति र अलङ्कारको अवधारणा
- ४.२ वक्रोक्तिवाद
- ४.३ अलङ्कारवाद
- ४.४ वक्रोक्ति र अलङ्कारवाद वा मान्यताका आधारमा कृति अध्ययन

सन्दर्भ सामग्री

अधिकारी, हेमाङ्गराज सन २०१०, पूर्वीय समालोचना-सिद्धान्त, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
उपाध्याय, केशवप्रसाद सन १९९२, साहित्य प्रकाश, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

उपाध्याय, केशवप्रसाद २००९, पूर्वीय साहित्य सिद्धान्त, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

उपाध्याय, आचार्य बलदेव, सन १९८७, संस्कृत साहित्य का इतिहास, वाराणसी, शारदा निकेतन थापा, मोहन हिमांशु सन २०००, साहित्य परिचय, काठमाडौं: साझा प्रकाशन,

दाहाल, विद्यापति १९९८, साहित्य विमर्श, दाहाल प्रकाशन, उदालगढी

बाली, तारकनाथ १९९०, साधारणीकरण सम्प्रेषण और प्रतिबद्धता, आगरा, विनोद पुस्तक मन्दिर

भट्टराई, गोविन्दप्रसाद सन १९८२, भरतका नाट्यशास्त्र, काठमाडौं, ने. रा. प्र. प्रतिष्ठान

सिग्देल, सोमनाथ सन २००१, साहित्य प्रदीप, काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार

सुवेदी, हंसपुरे सन १९८०, संस्कृत वाङ्मयः संक्षिप्त अध्ययन, काठमाडौं: त्रिभूवन विश्वविद्यालय

NEP-PG-C102: सामान्य भाषाविज्ञान

१. भाषा र भाषाविज्ञानको परिचय

१.१ भाषा, भाषाविज्ञान, पूर्वावलोकन

१.२ भाषाविज्ञानका आधारभूत अवधारणा

१.३ भाषाविज्ञानका भेद

१.४ व्याकरण र यसका प्रकार- (परम्परागत, प्रकार्यपरक, आश्रयपरक, प्रजननपरक व्याकरण)

२. ध्वनिविज्ञान र वर्णविज्ञान

२.१ ध्वनिविज्ञानको परिचय

२.२ ध्वनि उच्चारण प्रक्रिया र लिप्यङ्कन (आई पी ए)

२.३ वर्ण विज्ञानको परिचय

२.४ वर्णविश्लेषण

३. रूपविज्ञान

३.१ रूपविज्ञानको परिचय

३.२ शब्द निर्माण प्रक्रिया

३.३ रूपवर्ग

३.४ रूप विश्लेषण

४. वाक्यविज्ञान र अर्थविज्ञान

४.१ वाक्यविज्ञानको परिचय

४.२ वाक्य विश्लेषण

४.३ अर्थको परिचय, प्रकार

४.४ शब्दार्थ सम्बन्ध

सन्दर्भ सामग्री

पोखरेल, बालकृष्ण सन १९५७, *राष्ट्र भाषा*, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

पोखरेल, बालकृष्ण अनि बल्लभमणि दाहाल सन १९९७, *ध्वनि प्रक्रिया र केही ध्यान सिद्धान्त*, काठमाडौं: पुस्तक संसार

पोखरेल, माधवप्रसाद सन २०००, *ध्वनिविज्ञान र नेपाली भाषाको ध्वनि परिचय*, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान

यादव, योगेन्द्रप्रसाद र भिमनारायण रेग्मी, सन २००१, *भाषाविज्ञान*, न्यु हिरा बुक्स इन्जरप्राइजेस

Abbi, Anvita. 2001. *A Manual of linguistic fieldwork and structures of Indian language*. Munich: Lincom Europa.

Ameka, Felix K Alan Charles Dench and Nicholas Evans (eds). 2006. *Catching language: The standing challenge of grammar writing*. New York: Mouton de Gruyter.

Austin, Peter K. (ed). 2010. *Lectures in language documentation and description*. London: School of Oriental and African Studies, University of London.

Chelliah, Shobhana L. and Willem J. de Reuse. 2011. *Handbook of Descriptive Linguistic Fieldwork*. Dordrecht: Springer.

Crowley, Terry. 2007. *Field linguistics: A beginner's guide*. Oxford linguistics. New York: Oxford University Press.

Fill, Alwin and Peter Mühlhäusler. 2001. *The ecolinguistics reader*. London: Continuum.

१. साहित्येतिहासको सैद्धान्तिक चिन्हारी अनि नेपाली साहित्य लेखन

१.१ इतिहासको अर्थ, परिचय अनि स्वरूप

१.२ साहित्येतिहासको अर्थ, परिभाषा, क्षेत्र अनि तत्त्व

१.३ साहित्येतिहासको कालविभाजनको प्रयोजन, आधार अनि नेपाली साहित्येतिहासमा कालविभाजन

१.४ नेपाली साहित्येतिहासको लेखनको परम्परा अनि समस्या

२. नेपाली साहित्येतिहासको इतिहास (प्राथमिक काल)

२.१ नेपाली साहित्येतिहासको पृष्ठभूमि

२.२ नेपाली साहित्येतिहास अनि लोक परम्परा

२.३ प्राथमिक कालीन नेपाली पद्य

२.४ प्राथमिक कालीन नेपाली गद्य

३. नेपाली साहित्येतिहास (माध्यमिक काल)

३.१ माध्यमिक कालिन नेपाली साहित्येतिहासको पृष्ठभूमि

३.२ माध्यमिक कालिन नेपाली रङ्गमञ्च र नाटक

३.३ माध्यमिक कालिन नेपाली कविता, गीत, गजल

३.४ माध्यमिक कालिन नेपाली गद्य

४. नेपाली साहित्येतिहास (आधुनिक काल)

४.१ आधुनिक नेपाली साहित्येतिहासको पृष्ठभूमि

४.२ आधुनिक नेपाली कविता अनि निबन्ध

४.३ आधुनिक नेपाली नाटक र गद्याख्यान

४.४ आधुनिक नेपाली समालोचना अनुवाद र पत्रपत्रिकाको इतिहास

सन्दर्भ सामग्री

जोशी, रत्नध्वज २०१४, आधुनिक नेपाली साहित्यको झलक, काठमाडौं, नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
नेपाल, घनश्याम २००९, नेपाली साहित्यको परिचयात्मक इतिहास, सिलगढी: एकता बुक हाउस प्रा लि
बन्धु, चूडामणि सम्पा २०६०, नेपाली साहित्यको इतिहास (प्रथम खण्ड), काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा
प्रतिष्ठान

भट्टराई, शरदचन्द्र २०३७, नेपाल साहित्यको इतिहास (माध्यमिक काल), काठमाडौं: त्रिभुवन विश्वविद्यालय

शर्मा, बालचन्द्र २०३९, नेपाली साहित्यको इतिहास, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान

शर्मा, ताना २०२७, नेपाली साहित्यको इतिहास, काठमाडौं: सहयोगी प्रकाशन

सत्याल, यज्ञराज २०१७, नेपाली साहित्यको भूमिका, काठमाडौं: श्री ५ को सरकार

श्रेष्ठ, दयाराम र मोहनराज शर्मा २०४०, नेपाली साहित्यको संक्षिप्त इतिहास, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

श्रेष्ठ, दयाराम २०५९, साहित्यको इतिहास: सिद्धान्त र सन्दर्भ, काठमाडौं: त्रिकोण प्रकाशन

श्रेष्ठ, दयाराम २०३२, नेपाली साहित्यको केही पृष्ठ, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

दाहाल, मोहन पी, सन २०१७, इतिहासको दर्शन, उपमा प्रकाशन, कालेबुङ

Pradhan, Kumar १९८४, A History Of Nepali Literature, New Delhi: Sahitya Academy

Subedi, Abhi २०३५, Nepali Literature: History and Background, Kathmandu: Sajha Prakashan

NEP-PG-C104: नेपाली काव्य

१. नेपाली महाकाव्य

१.१ महाकाव्यको सद्धान्तिक परिचय

१.२ नेपाली महाकाव्यको परम्परा

१.३ महाराणा प्रताप

१.४ मन्थन

२. नेपाली खण्डकाव्य

२.१ खण्डकाव्यको सद्धान्तिक परिचय

२.२ नेपाली खण्डकाव्यको परम्परा

२.३ लेखनाथ पौड्याल-बुद्धिविनोद, बालकृष्ण सम- आगो र पानी

२.४ नन्द हाँखिम- चियाबारीमा

३. नेपाली लामा कविता

३.१ लामा कविताको सद्धान्तिक परिचय

३.२ मोहन कोइराला- ऋतु-निमन्त्रण

३.३ ईश्वर वल्लभ- अग्नीद्वीप

३.४ वशागी काँइला- अस्तित्वको दाबीमा साबातको बल्ला उत्सव

४. नेपाली कविता

४.१ सुवानन्द दास- पृथ्वीनारायण, वसन्त शर्मा- श्रीकृष्णचरित्र

४.२ भानुभक्त- बालाजु वर्णन, मोतिराम भट्ट- किन चाहियो?

४.३ लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा- शाहाजाँको इच्छा, गोपाल प्रसाद रिमाल- तिमी को?

४.४ ईश्वर बल्लभ- मानिसको पयर, राजेन्द्र भण्डारी- शब्दहरूको पुनर्वास,

मनप्रसाद सुब्बा- सिद्धार्थ उर्फसिद्धे,

सन्दर्भसामग्री-

उपाध्याय, केशवप्रसाद सन १९८५, प्राथमिक कालीन कवि र काव्यप्रवृत्ति, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

जोशी, कुमारबहादुर सन २००८, महाकवि देवकाटा र उनको महाकाव्य, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

बन्धु, चूडामणि (सम्पा), साझा कविता, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

बराल, ईश्वर (सम्पा सन १९७३), मोहन कोइरालाका कविता, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

रिसाल, राममणि सन २००१, नेपाली काव्य र कवि, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

सुन्दास, लक्खीदेवी (सम्पा) सम्मेलन कविता, दार्जिलिङ: नेपाली साहित्य सम्मेलन

श्रेष्ठ, रमेश सन १९७८, नेपाली कविताका प्रवृत्ति, काठमाडौं:साझा प्रकाशन

श्रेष्ठ, दयाराम सन १९९०, वीरकालीन कविता, काठमाडौं:रत्न पुस्तक भण्डार

प्रधान, प्रतापचन्द्र, सं २०५९, प्रतिनिधि आधुनिक नेपाली लामा कविता, काठमाडौं : नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान, काठमाडौं

दोस्रो सत्र

NEP-PG-C201: पाश्चात्य साहित्यका प्रमुख सिद्धान्त र वादहरू

१. पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्तको परम्परा र एरिस्टोटलको काव्यशास्त्र

- १.१ पाश्चात्य साहित्य सिद्धान्तको विकासको सर्वेक्षण
- १.२ अनुकरण सिद्धान्त
- १.३ त्रासदी र महाकाव्य
- १.४ विरेचन

२. कला एवम सौन्दर्यवादी साहित्य सिद्धान्त

- २.१ क्रोचेको अभिव्यञ्जनावाद
- २.२ नवआलोचना
- २.३ रसियाली रूपवाद
- २.४ अमेरिकेली नवआलोचना

३. टी एस इलियट र आई ए रिचर्ड

- ३.१ परम्परा र व्यक्ति प्रतिभा
- ३.२ निर्वैयक्तिक सिद्धान्त
- ३.३ सम्प्रेषण सिद्धान्त
- ३.४ कल्पना सिद्धान्त

४. पाठक प्रतिक्रिया सिद्धान्त

- ४.१ परिचय
- ४.२ विकास
- ४.३ स्वरूप, तत्त्व
- ४.३ ग्रहण सिद्धान्त

सन्दर्भ सामग्री

अधिकारी, इन्द्रविलास २०३२, पश्चिमी साहित्यसिद्धान्त, ललितपुर: साझा प्रकाशन

गुप्त, शान्तिस्वरूप १९६७, पाश्चात्य काव्यशास्त्र के सिद्धान्त, दिल्ली: अशोक प्रकाशन

गौतम, कृष्ण २०५०, आधुनिक आलोचना: अनेक रूप अनेक पठन, ललितपुर: साझा प्रकाशन

चामलि, गुमानसिंह सन १९८२ एरिष्टोटल र उनको काव्यशास्त्र, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञाप्रतिष्ठान,
त्रिपाठी, वासुदेव वि. सं. २०६५, पाश्चात्य समालोचनाको सद्धान्तिक परम्परा, भाग १-२, काठमाडौं: साझा
प्रकाशन

नगेन्द्र, पाश्चात्य काव्य शास्त्र मार्क्सवादी परम्परा, दिल्ली: दिल्ली विश्वविद्यालय

नेपाल, घनश्याम २००९, शक्तीविज्ञान, सिलगढी: एकता बुक्स हाउस,

प्रधान, कुमार सन २००५, अधीति केही, सिलगढी: पूर्णिमा प्रकाशन

शर्मा, लीलाप्रसाद, एरिस्टोटलको काव्यशास्त्र, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

सुवेदी, अभि वि. सं. २०५४, पाश्चात्य काव्यसिद्धान्त, ललितपुर: साझा प्रकाशन

NEP-PG-C202: नेपाली भाषाविज्ञान

१. नेपाली भाषाको परिचयात्मक अध्ययन

- १.१ नेपाली भाषाको उद्भव र विकास
- १.२ नेपाली भाषा र भाषिका
- १.३ नेपाली भाषाको लेख्य परम्परा
- १.४ नेपाली व्याकरण लेखको इतिहास

२. नेपाली वाक्य ध्वनि र वर्ण

- २.१ नेपाली वाक्य ध्वनिको औच्चारिक प्रक्रिया
- २.२ नेपाली खण्डीय र खण्डेतर ध्वनिको वर्गीकरण र वर्णन
- २.३ नेपाली स्वनिम र संस्वन
- २.४ नेपाली अक्षरको विश्लेषण

३. नेपाली रूपविज्ञान र वाक्यविज्ञान

- ३.१ नेपाली रूप वर्ग, शब्द वर्ग र वाक्य वर्गको परिचय
- ३.२ पुरुष, वचन, लिङ्ग, कोटिकार, कारक, काल, पक्ष र भावको विश्लेषणात्मक अध्ययन
- ३.३ नेपाली शब्द निर्माण पद्धति
- ३.४ नेपाली वाक्यको विश्लेषणात्मक अध्ययन

४. नेपाली भाषाको समाजभाषिक अध्ययन

४.१ समाज अनि भाषा

४.२ भाषिक स्थिति

४.३ मानकीकरण

४.४ सामाजिक वर्गीकरण र भाषिक व्यवहार

सन्दर्भ सामग्री

अधिकारी, हेमाङ्गराज २०५६, सामाजिक र प्रायोगिक भाषाविज्ञान, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार पोखरेल, बालकृष्ण सन १९७५, राष्ट्र भाषा, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

पोखरेल, माधवप्रसाद सन २०००, ध्वनिविज्ञान र नेपाली भाषाको ध्वनि परिचय, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान

पोखरेल, माधवप्रसाद वि.स. २०५४, नेपाली वाक्य व्याकरण, काठमाडौं: एकता बुक्स डिस्ट्रिब्युटर्स

बन्धु, चूडामणि १९६८, नेपाली भाषाको उत्पत्ति, काठमाडौं: जगदम्बा प्रकाशन

यादव, योगेन्द्रप्रसाद सन १९४७, थ्यौरिज अवग्रामर, स्टुडेन्ट्स बुक्स पब्लिसर्स एन्ड डिस्ट्रिब्युटर्स यादव, योगेन्द्रप्रसाद, अनि भीमनारायण रेग्मी सन २००१, भाषाविज्ञान, काठमाडौं: न्यु हिरा बुक्स इन्टरप्राइजेज

Abbi, Anvita. 2001. A Manual of linguistic fieldwork and structures of Indian language. Munich: Lincom Europa.

Ameka, Felix K, Alan Charles Dench and Nicholas Evans (eds). 2006. Catching language: The standing challenge of grammar writing. New York: Mouton de Gruyter.

Chelliah, Shobhana L. and Willem J. de Reuse. 2011. Handbook of Descriptive Linguistic Fieldwork. Dordrecht: Springer

१. आख्यानको सैद्धान्तिक परिचय

- १.१ आख्यानको अर्थ, स्वरूप
- १.२ आख्यानको स्वरूप
- १.३ आख्यानका तत्त्व
- १.४ इतिवृत्त

२. नेपाली गद्याख्यान

- २.१ नेपाली आख्यानको परम्परा र प्रवृत्ति
- २.२ नेपाली आख्यानको भेदोपभेद
- २.३ नेपाली आख्यानमा नवीन प्रयोग
- २.४ नेपाली आख्यानको वर्तमान स्वरूप

३. नेपाली कथा

- ३.१ लोक आख्यानमूलक कथा- परालको आगो, जार भएकए एउटा कथा, टिका
- ३.२ सामाजिक यथार्थवादी कथा- बिग्रेको बाहुन, चर्केको छाना, धिताल बाजे
- ३.३ मनोवैज्ञानिक कथा- भाडो, तिउरीको फूल पाइरियाको गन्ध,
- ३.४ अन्य--'जय विजय', 'साँघु तरेपछि', शीतलहर, वर्तमान,

४. नेपाली उपन्यास

- ४.१ सामाजिक यथार्थवादी उपन्यास- आज रमिता छ
- ४.२ मनोवैज्ञानिक उपन्यास- अनुराधा
- ४.३ पुराण-ऐतिहासिक उपन्यास- सुम्निमा
- ४.४ लोकप्रिय उपन्यास- तर कहिले ?

सन्दर्भ सामग्री

कोइराला, कुमार सन २००१, नेपाली आख्यानको अध्ययन, विराटनगर: वाणी प्रकाशन

डेभिड लज सन १९९२, द आर्ट अव फिक्सन, पेङ्गुइन बुक्स लिमिटेड

प्रधान, प्रतापचन्द्र सन १९८३, नेपाली कथा अवलोकन, दार्जिलिङ: दिपा प्रकाशन,

नेपाल, घनश्याम सन २००५, आख्यानका कुरा, सिलगढी: एकता बुक्स हाउस प्रा. लि.

नेपाल, घनश्याम सन १९९४, कथा सागर, गान्तोक: जनपक्ष प्रकाशन

नेपाल, घनश्याम सन २०१४, विधाविधा, कालेबु उपमा प्रकाशन

बराल, ईश्वर सन १९९१, झ्यालबाट, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

बराल, ईश्वर सन २००१, आख्यानको उद्भव, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

भट्टराई, शरदचन्द्र सन १९८४, प्राचीन गद्याख्यान काठमाडौं: साझा प्रकाशन

भट्टराई, शरदचन्द्र सन १९९३, माध्यामिक कालीन गद्याख्यान, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान

श्रेष्ठ, अविनाश सन २००७, भारतीय नेपाली कथा, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

NEP-PG-O204 : सङ्केतविज्ञान

१. सङ्केत विज्ञान

- १.१ सङ्केत विज्ञान र सङ्केतशास्त्रको परिचय - सङ्केत व्यवस्था र सङ्केतन
- १.२ सङ्केत विज्ञानका क्षेत्र र शाखा
- १.३ प्राचीनकालीन सङ्केतको अवधारणा - एरिस्टोटल, प्लेटो, एपिकुरियन, स्टोइक्स
- १.४ मध्यकालीन सङ्केतको अवधारणा - अगस्तिन, विलियम अव अकेम, लक, एबेलार्द

२. सङ्केत वैज्ञानिक दर्शन

- २.१ फर्डिन्ड डि सस्युर
- २.२ चार्ल्स सेन्डर्स पर्स
- २.३ रोमन याकोब्सन
- २.४ उमबर्तो इको

३. सङ्केत विज्ञानको पक्ष (सामान्य परिचय र कुनै एउटाको विस्तृत अध्ययन)

- ३.१ प्रप र लेवि-स्ट्रोस
- ३.२ बार्थ र ग्रेमास
- ३.३ बौद्रिआर र लँकान

३.४ फुको र देरिदा

३.५ मोरिस र सवियोक

४. सङ्केत वैज्ञानिक अध्ययन र विश्लेषण (कुनै एउटा पाठ)

४.१ संरचना

४.२ पाठ

४.३ सङ्कथन

४.४ अन्तर्पाठात्मकता

सन्दर्भ सामग्री-

Sanders, Carol. 2004. The Cambridge Companion to Saussure. Cambridge University Press.

Chandler, Daniel. 2001. Semiotics: The Basics. London: Routledge.

Cobley, Paul, & Jansz, Litza. 1998. Introducing Semiotics. New York: Totem Books.

Short, Thomas L. 2007. Peirce's Theory of Signs. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Eco, Umberto. 1976. A Theory of Semiotics. Bloomington: Indiana University Press

Gill, H. S. 1989. Abelardian Semiotics and Other Essays. New Delhi: Bahri Publications

Barthes, Roland. 1967. Elements of Semiology. (Translated by Annette Lavers & Colin Smith). London: Jonathan Cape.

Clarke, D. S. 1987. Principles of Semiotic. London: Routledge & Kegan Paul.

Deely, John. 2005. Basics of Semiotics. Tartu: Tartu University Press.

Greimas, Algirdas. 1987. On Meaning: Selected Writings in Semiotic Theory. (Translated by Paul J Perron & Frank H Collins). London: Frances Pinter.

Lacan, Jacques. 1977. Écrits: A Selection. (Translated by Alan Sheridan). New York: Norton.

Morris, Charles W. 1971. Writings on the general theory of signs. The Hague: Mouton.

Sebeok, T.A. 1976. Contributions to the Doctrine of Signs. Bloomington: Indiana University Press.

Culler, Jonathan. 2001. Roland Barthes: A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press.

तेस्रो सत्र

NEP-PG-C301:नेपाली नाटक र निबन्ध

१. नेपाली नाटक

- १.१ नाटकको सद्धान्तिक पृष्ठभूमि
- १.२ नेपाली नाटकको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि
- १.३ नेपाली नाटकको प्रवृत्तिगत विशेषता
- १.४ नेपाली नाटकमा नवीन प्रयोग

२. नेपाली निबन्ध

- २.१ निबन्धको सद्धान्तिक परिचय
- २.२ निबन्धका प्रकार
- २.३ नेपाली निबन्धको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि
- २.४ नेपाली निबन्ध र नियन्त्रा

३. नेपाली नाटक-

- ३.१ बालकृष्ण सम-‘प्रह्लाद’
- ३.२ गोपालप्रसाद रिमाल-‘मसान’
- ३.३ ध्रुव लोहागण- सिद्धार्थ
- ३.४ नेपाली एकाङ्की

- १) विजय मल्ल-‘सत्ताको खोजमा’
- २) मनबहादुर मुखिया-‘अँध्यारोमा बाँच्नेहरू’
- ३) मोहन पुकार-‘मझे काम पाएँ’
- ४) रामलाल अधिकारी-‘सिन्के धूप र शङ्ख ध्वनि’

४. नेपाली निबन्ध-

१. पारसमणि प्रधान-	‘नेपाली हाम्रो मातृभाषा’
२. लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा-	‘कल्पना’
३. हृदयचन्द्रसिंह प्रधान-	‘तस्वीर’
४. भण्णव अर्याल-	‘आलु’
५. शङ्कर लामिछाने-	‘देवताको काम’
६. राजनारायण प्रधाना-	दार्जिलिमा चामे र गाँथली
७. महानन्द पौड्याल-	‘इन्द्रकीलको सेरोफेरोमा विचार्दा’

- ८ रामलाल अधिकारी- 'गृहस्थीको समाधि'
 ९ शान्ती छेत्री - 'मेरो नाक'
 १० सलोन कार्थक- 'लन्डनको धरहरा र गोर्खा म्यूजियमको परिक्रमा'
 ११ सानुभाइ शर्मा- 'कवि गोष्ठीमा भाग लिन जाँदा'

सन्दर्भ सामग्री

- अधिकारी, रामलाल सन १९७७ नेपाली एकाङ्की यात्रा, दार्जिलि: नेपाली साहित्य संचयिका
- उपाध्याय, केशवराज वि. स. २०५९, नेपाली नाटक तथा रमञ्च : उद्भव र विकास, काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- उपाध्याय, केशवराज १९९९ नाटकको अध्ययन, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- प्रधान, हृदयचन्द्रसिंह वि. स. २०२७, केही नेपाली नाटक, काठमाडौं: साझा प्रकाशन,
- बन्धु, चूडामणि (सम्पा वि. स. २०२५), साझा एकाङ्की, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- मल्ल, विजय वि. स. २०३६, नाटक एक चर्चा, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
- राई, इन्द्रबहादुर १९८४, दार्जिलिमा नेपाली नाटकको अर्धशताब्दी, दार्जिलि: साझा पुस्तक प्रकाशन
- राई, इन्द्रबहादुर १९६६, टिपेका टिप्पणी, दार्जिलि: नेपाली साहित्य परिषद्
- शर्मा, तारानाथ वि. स. २०२७, सम र समका कृति, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- शर्मा, शरदचन्द्र वि. स. २०३३, एकाङ्की नाटक विचरण, काठमाडौं: सहयोगी प्रकाशन
- अधिकारी, रामलाल (सम्पा १९७५), नेपाली निबन्ध यात्रा, दार्जिलि: नेपाली साहित्य सञ्चयिका
- कार्थक, सलोन २०१३, विश्व एउटा पल्लो गाउँ, कालेनपु: सरकार प्रकाशन
- त्रिपाठी, वासुदेव २०२७, सिंहावलोकन, ललितपुर: साझा प्रकाशन
- दाहाल, मोहन पी (सम्पा. सन २०००), गणेशलाल सुब्बाका साहित्यिक समालोचना र अन्य लेखहरू, लुकसान: मुक्ति प्रकाशन
- देवकोटा, लक्ष्मीप्रसाद वि. स. २०५३, लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

नेपाल, घनश्याम (सम्पा.1994), निबन्धनन्दन, गान्तोक: जनपक्ष प्रकाशन
प्रधान, कृष्णचन्द्रसिंह (सम्पा 2034), साझा समालोचना, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
प्रधान, प्रमोद २०६६, नेपाली निबन्धको इतिहास, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार
बराल, ईश्वर वि. स. २००१, सयपत्री, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
राई इन्द्रबहादुर, (सम्पा 1969), भानुभक्तका कृति अध्ययन, दार्जिलिङ: नेपाली साहित्य परिषद्
शर्मा, रामकृष्ण वि. स २०५०, सप्त शारदीय, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
सुन्दास, लकखीदेवी (सम्पा 1976), अकादमी निबन्धावली, सिलगढी: नेपाली अकादमी, उत्तर बङ्ग
विश्वविद्यालय

NEP-PG-O302:शोधविधि

१. शोधको सैद्धान्तिक परिचय

- १.१ शोधका स्वरूप
- १.२ शोधका अर्थ र परिभाषा
- १.३ शोधका तत्व र विशेषता
- १.४ शोधका औचित्य र महत्त्व

२. शोधपद्धतिका प्रमुख प्रकार

- २.१ परम्परित शोध पद्धति
- २.२ निगमनात्मक र आगमनात्मक
- २.३ वैज्ञानिक शोध पद्धति
- २.४ वर्णनात्मक, ऐतिहासिक, प्रायोगिक, विश्लेषणात्मक, तुलनात्मक

३. शोधका प्रक्रिया

- ३.१ शोधप्रस्ताव लेखन
- ३.२ शोध शीर्षक र शोधसमस्याको चयन
- ३.३ पूर्वकार्यको विवरण र समीक्षा
- ३.४ शोधसामग्री सङ्कलन विधि(सङ्कलित सामग्रीको सामान्यीकरण र सत्यापन, विश्लेषण र निष्कर्ष)

४. शोधविधि र प्रयोग

- ४.१ पादटिप्पणी, सन्दर्भ-सङ्केत, उद्धरण, तालिका निर्धारण, परिशिष्ट, चित्र तथा तस्वीर
- ४.२ शोधप्रबन्धका प्रमुख भागहरूको व्यवस्थापन
- ४.३ मुखपृष्ठ, संक्षिप्त सङ्केत सूची
- ४.४ तालिका सूची, विषयसूची

सन्दर्भ सामग्री

- त्रिपाठी, वासुदेव २००९, साहित्य सिद्धान्तः शोध तथा सृजनविधि, काठमाडौं: पाठ्यसामग्री पसल प्रधान, कुमार अनि भ मल्लिकार्जुन २०११, नेपाली लेखन शक्ती, मञ्जर र सिक्किमः भारतीय भाषा संस्थान अनि सिक्किम अकादमी
- बन्धू, चूडामणि सन २०११, अनुसन्धान तथा प्रतिवेदन लेखन, काठमाडौं: रत्न पुस्तक भण्डार शर्मा, मोहनराज २००९, चौथो संस्करण, शोधविधि, ललितपुरः साझा प्रकाशन
- Gibaldi, Joseph 1996 (4th Ed), MLA Handbook for writers of research paper, New Delhi: East-West Press Pvt. Ltd.
- Kothari, C R 1993 (5th Ed), Research Methodology, Methods and Techniques, New Delhi: East-West Press Pvt. Ltd.
- Sandhu A N and Amarjit Singh 1980, Research Methodology in Social Sciences, Bombay: Himalaya Publishing House
- Toba, Sueyoshi 1991(Ed, A Bibliography of Nepalese Language and Linguistics, Kathmandu: Linguistics Society of Nepal.
- Manual of the American Psychological Association (3rd ed)
- MLA Style Manual(latest Ed.)Published by Modern Language Association.

NEP-PG-E303

NEP-PG-E303:लोकवार्ता (क्षेत्र अध्ययन आदित)

१. लोकवार्ताको सैद्धान्तिक अध्ययन
 - १.१ लोक, लोकवार्ता, लोकसाहित्य
 - १.२ लोकवार्ताको उत्पत्ति/उद्भवबारे सिद्धान्त
- १.३ लोकवार्ता र सांस्कृतिक अध्ययन
 - १.४ लोकवार्ता अनि अन्य ज्ञानानुशासन
२. लोकवार्ताको अध्ययन परम्परा

- २.१ लोकवार्ता अध्ययनको परम्पराको अध्यावधि अध्ययन
- २.२ लोकवार्ता अध्ययनको पाश्चात्य परम्परा
- २.३ भारतमा लोकवार्ताको अध्ययन परम्परा
- २.४ लोकवार्ता अध्ययनको वर्तमान परिप्रेक्ष्य

३. लोकवार्ता सम्प्रदाय अनि सिद्धान्त

- ३.१ संरचनागत अध्ययनको सिद्धान्त
- ३.२ प्रकार्य, सन्दर्भ अनि प्रदर्शन
- ३.३ प्रसारवाद
- ३.४ एपिस्टिम अनि लोकवार्ता

४. जनजातीय लोकवार्ता

- ४.१ भारतीय जनजाति अवधारणा अनि वितरण
- ४.२ भारतमा जनजातीय जीवन दृष्टि
- ४.३ विभिन्न जनजाति लोकका लोकसाहित्य
- ४.४ भारतीय नेपाली जनजातिका लोकसाहित्य

सन्दर्भ सामग्री

चामलि, पवन (सम्पा), सन १९९९, निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क, निर्माण प्रकाशन, सिक्किम

हन्डू, जवाहरलाल अनि स्वर्णलता अगरवाल, सन १९८२, लोकसाहित्य स्वरूप एवम सर्वेक्षण, भारतीय भाषा संस्थान मङ्गुर

जर्जस, रबर्ट ए अनि माइकल अवेन जन्स, सन १९९५, फोकलोरिस्टिक्स एन इनट्रडक्सन, इन्डियान यू. प्रेस

ड्युन्डेस, एलेन, सन १९८०, इन्टरप्रेटि फोकलोर, द एसोसिएसन अव अमेरिकन यूनिभर्सिटी प्रेस, यूएसए

चक्रवर्ती, विकास (सम्पा), सन २०१०, फोक, फोकलोर एन्ड फोकलोरिस्टिक्स ; इन्टरपेनेट्रेसन अव सोसाइटी एन्ड फोकलोर, कोलकता. मितराम

फसिल (फोकलोर सोसाइटी अव साउथ इन्डियन ल्याङ्गवेजेस), सन १९९७, थ्योरिटिकल पर्सपेक्टिभ इन फोकलोर स्टडिज्स, ट्रिभेन्ड्र

तामसा, ल्यासो, सन २००८, लेप्च फोकलोर एन्ड फोकसड्स, साहित्य अकादमी नयाँ दिल्ली

भट्टचार्य, आसुतोष, सन २००७, फोकलोर अव बेङ्गल, एबीटी, इन्डिया

खारमाऊफला, डी एल, सन २००६, खासी फोकस एन्ड टेलस, साहित्य अकादमी, नयाँ दिल्ली

रोय चौधरी, रवीन, २०१०, फोकटेलस अव निकोबार, साहित्य अकादमी, नयाँ दिल्ली

मजुमदार, विमलेन्दु, सन १९९१, ए सोसियोलजिकल स्टडि अव टोटो फोकटेलस, द एजियाटिक सोसाइटी, कलकत्ता

NEP-PG-E304नेपाली लोकवार्ता

१.नेपाली लोकवार्ता

- १.१ नेपाली लोकवार्ताको परिचय
- १.२ नेपाली लोकवार्ताका शाखा वा प्रकार
- १.३ नेपाली लोकसंस्कृति
- १.४ नेपाली लोकविश्वास

२. नेपाली लोकवार्ता भेदोपभेद संक्षिप्त अध्ययन

- २.१ लोक संस्कृति र लोकविश्वास
- २.२ नेपाली रीतिविधि, लोकचिकित्सा
- २.३ लोकइतिवृत्त अनि लोकइतिहास
- २.४ लोकमनोरञ्जन

३. लोकसंस्कृति र विश्वास

- ३.१ लोकसंस्कृतिको सामान्य परिचय
- ३.२ नेपाली लोकसंस्कृतिका विभिन्न पक्ष
- ३.३ नेपाली लोकविश्वास अनि प्रकृति पूजा
- ३.४ नेपाली लोकविश्वास अनि आधुनिक सन्दर्भ

४.नेपाली लोकवार्ताको अध्ययन

- ४.१ विधि
- ४.२ सङ्कलन
- ४.३ अभिलेखन
- ४.४ प्रस्तुति

सन्दर्भ सामग्री

उपाध्याय कृष्णदेव, लोकसाहित्य की भूमिका, सन १९८०, साहित्य भवन, प्रा लि. इलाहाबाद
एम एम गुरु १९८०, बिर्सिएको संस्कृति, दार्जिलिः श्याम ब्रदर्स प्रकाशन
बन्धु चूडामणि, नेपाली लोकसाहित्यको, सन २००१, एकता बुक्स, काठमाडौं
चामलि, पवन (सम्पा), सन १९९९, निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क, निर्माण प्रकाशन, सिक्किम
दुर्गा, भागवत, भारतीय लोकसाहित्य की रूपरेखा, सन १९९१, नई दिल्ली : भूमिका प्रकाशन
गिरी, जीवेन्द्र देव, (सम्पा), सं २०७२, नेपाली लोकवार्ता, काठमाडौं, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान
दत्त, विरेन्द्रनाथ, सन २००२, फोकलोर एन्ड हिस्टोरियोग्राफी, चेन्नई, नेसनल फोकलोर सर्पोट सेन्टर
मिलर, क्यास्पर जे, सन २००२, फेथ हिलर इन द हिमालयजस, बुक फेथ इन्डिया
पलित, चित्तवृत्त, सन २००९, द चेन्जि फेस अव फोककल्चर, इन्स्टिट्युट अव हिस्टोरिकल स्टडिज
अव कोलकता

NEP-PG-E305 : भारतीय नेपाली काव्य/कविता

१. भारतीय साहित्य (परिचात्मक अध्ययन)
 - १.१ भारतीय साहित्यको परिचय
 - १.२ भारतीय साहित्यको स्वरूप र अवधारणा
 - १.३ भारतीय साहित्य र भारतीयता
 - १.४ भारतीय संस्कृति र भारतीय साहित्य
२. भारतीय नेपाली साहित्य
 - २.१ भारतीय नेपाली साहित्यको परिचय
 - २.२ भारतीय नेपाली साहित्यको पृष्ठभूमि
 - २.३ भारतीय नेपाली साहित्यको परम्परा र विकास
 - २.४ भारतीय नेपाली साहित्य र भारतीयता

३. भारतीय नेपाली काव्य

३.१ भारतीय नेपाली काव्यको पृष्ठभूमि

३.२ भारतीय नेपाली कविताको प्रवृत्तिगत विशेषता

३.३ भारतीय नेपाली काव्य-

क) तुलसी राम शर्मा 'कश्यप'-	'आमा'
ख) अगमसिंह गिरी-	युद्ध र योद्धा
ग) युद्धवीर राणा-	'चिहान नपाएका तक्माहरू'

४. भारतीय नेपाली कविता

क) हरिभक्त कटुवाल-	'आकाशले बाटो छेक्छ'
ख) तुलसी अपतन-	'तिमी उज्यालो पखिरहू'
ग) लक्खीदेवी सुन्दास-	'एउटा आवाजले हामीलाई पछ्याइरहेछ'
घ) पवन चामलि 'किरण'-	सपनाहरू
ङ) विकास गोतामे-	'आज फेरि छोरासित'
च) जीवन थि-	'म बेतलेहम सहरको हिप्पोपोटामस'
छ) बिरेन्द्र सुब्बा-	बिहान
ज) भविलाल लामिछाने-	'पौरखको नदी'
झ) राजेन्द्र भण्डारी-	'मेरो जन्म दिन र बा'
ञ) मनप्रसाद सुब्बा-	'मेरी किराँती आमा'
ट) मोहन ठकुरी-	'निशब्द'
ठ) नोर्जा स्यादेन-	'म सम्झाना त्यहाँ हुन्छु'
ड) नरेशचन्द्र खाती-	'परेली परेलीमा भिजेर'
ढ) वसन्ती शर्मा-	आइमाई भएर

सन्दर्भ सामग्री-

प्रधान, गुप्त सन २००८, धुमिल पृष्ठ, दार्जिलि: गामा प्रकाशन

भट्टराई चूडामणि, सन १९७८, कवि, कविता र कविताको सिद्धान्त, काठमाडौं

ठकुरी मोहन, सन १९९०, नेपाली कविता यात्रा, साहित्य अकादमी, नयाँ दिल्ली

शर्मा वसन्ती, वसन्ती शर्माका कविताहरू,

१. भारतीय नेपाली गद्याख्यान

- १.१ ऐतिहासिक पृष्ठभूमि
- १.२ विकास पम्परा
- १.३ स्वरूप
- १.४ प्रवृत्तिगत विशेषता

२. गद्याख्यानको प्रविध

- २.१ पूर्व दिप्ती
- २.२ खुल्ला अनि बद्ध समाप्ति
- २.३ चेतन प्रवाह
- २.४ अकथा र अउपन्यास

३. भारतीय नेपाली कथा

- ३.१, रुपनारायण सिंह- बितेका कुरा, शिवकुमार राई- माछाको मोल, वीरविक्रम गुरुङ- जोइटिङ्गरे
- ३.२, गुप्त प्रधान- समय र मान्छे, त्रिलोक राई- घुम्ती-घर-काइँली, सुखनम- लम्बु भि
- ३.२ पूर्ण राई-पासाहरूको कथा, सानु लामा-ज्योतिबिनाको उज्यालो, कमला आँसु-एपोइन्टमेन्ट, 'धन निर्दोष- नरमायाको तृष्णा, प्रदीप गुरुङ- बिरिम फुल, थीरूप्रसाद नेपाल- गमबहादुरको कोट
- ३.४ मटिल्डा राई- टोटौलाको फूल, विद्या सुब्बा- पलास फुल्ललाई वसन्त पर्खेदछ, गीता उपाध्याय-
मातृत्व, सम्पूर्ण राई- नाभो, सञ्जय विष्ट- राजयोग नपरेका राजकुमारहरू, उदय थुलुङ- मुक्तिदाता, प्रवीण राई'जुमेली'- आत्मदंश

४. भारतीय नेपाली उपन्यास

- ४.१ ब्रह्मपुत्रको छेउछाउ
- ४.२ जुनेली रेखा
- ४.३ निलकण्ठ
- ४.४ द्रोह

सन्दर्भ सामग्री-

राई, इन्द्रबहादुर, सं १९९३, नेपाली उपन्यासका आधारहरू, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

एकता

प्रधान, प्रतापचन्द्र १९८३, नेपाली उपन्यास : परम्परा र पृष्ठभूमि, दार्जिलिङ्ग: दिपा प्रकाशन
प्रधान, प्रतापचन्द्र, २०१४, *भ्रमर उपन्यासको कृतिपरक विश्लेषण र मूल्याङ्कन*, काठमाडौं :
बुक्स डिस्ट्रिब्युटर्स प्रा. लि,

दाहाल, मोहन पी १९९०, आधुनिक नेपाली उपन्यास, दार्जिलिङ्ग, दार्जिलिङ्ग ग्रन्थकार सहकारी
समिति

दाहाल, मोहन पी सन २००१, दार्जिलिङ्गका नेपाली उपन्यास परम्परा र प्रवृत्ति, दार्जिलिङ्ग:
श्याम

नेपाल, घनश्याम, सन २०१४, विधाविधा, उपमा प्रकाशन, कालेबुङ्ग

प्रधान राजनारायण, सन १९७३, केही कृति केही स्मृति, नेपाली साहित्य परिषद् दार्जिलिङ्ग

प्रधान, प्रतापचन्द्र, सं २०६९, आयामिक कथाकार इन्द्रबहादुर राई, काठमाडौं : भृकुटीप्रकाशन

श्रेष्ठ अभिनाश, सं २०६४, आधुनिक भारतीय नेपाली कथा, साझा प्रकाशन

बराल, कृष्णहरि अनि नेत्र एटम, २०५६, उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास, साझा
प्रकाशन

बराल, ऋषिराज २०५६, उपन्यासको सौन्दर्यशास्त्र, ललितपुर, साझा प्रकाशन

प्रधान, कृष्णचन्द्रसिंह २०५०, नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

एटम, नेत्र २०६१, समालोचनाको स्वरूप, काठमाडौं: साझा प्रकाशन

चौथो सत्र

NEP-PG-E401: नेपाली लोकसाहित्य

१. नेपाली लोकसाहित्य

- १.१ नेपाली लोकसाहित्यको परिचय
- १.२ नेपाली लोकसाहित्यको विशेषता
- १.३ नेपाली लोकसाहित्य र आधुनिक साहित्य
- १.४ नेपाली लोकसाहित्यको भारतीय परिप्रेक्ष्य

२. नेपाली लोकसाहित्य वर्गीकरण अनि अध्ययन

- २.१ नेपाली लोकसाहित्यका भेदोपभेद
- २.२ नेपाली लोकसाहित्यका वर्गीकरणका आधार
- २.३ नेपाली लोकसाहित्यको अध्ययन परम्परा
- २.४ विधागत अध्ययन

३. नेपाली प्रकिर्ण लोकसाहित्य

- ३.१ उखान, टुक्का
- ३.२ जादु, टुनामुना, मोहनी, आशिष-श्राप
- ३.३ गाउँ खाने कथा
- ३.४ थैगो, अङ्को

४. नेपाली लोकवार्ता, लोकसाहित्य अनि अभिलेखन

- ४.१ नेपाली लोकवार्ता लोक साहित्यको अध्ययन अनुसन्धान
- ४.२ भारतमा नेपाली लोकसंस्कृति तथा साहित्यको वर्तमान स्थिति
- ४.३ आधुनिक नव-संस्कृति अनि लोकसांस्कृतिक स्मृतिलोप
- ४.४ दस्तावेजीकरण/अभिलेखन।

सन्दर्भ सामग्री-

गुरू, एम एम १९८०, बिर्सिएको संस्कृति, दार्जिलि: श्याम ब्रदर्स प्रकाशन

चामलि, पवन (सम्पा), सन १९९९, निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क, निर्माण प्रकाशन, सिक्किम

थापा, धर्मराज, हंसपुरे सुवेदी सं २०१४, लोकसाहित्यको विवेचना, काठमाडौं: पाठ्यक्रम विकास

केन्द्र त्रिवि

बन्धु चूडामणि, नेपाली लोकसाहित्यको, सन २००१, एकता बुक्स, काठमाडौं

गिरी, जीवेन्द्र देव, (सम्पा), सं २०७२, नेपाली लोकवार्ता, काठमाडौं, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान

सुरभ, शान्ति सं २०३३, हाम्रो संस्कृति: एक सिंहावलोकन, काठमाडौं, नेपाल

खान, बदिउद्दिन अनि हसन जावेद खान, सन २००९, मन्त्र म्याजिक एन्ड मिरेक्याल, एनबिटी, नयाँ दिल्ली

फसिल (फोकलोर सोसाइटी अवसाउथ इन्डियन ल्याङ्गवेजेस), सन १९९७, थ्योरिटिकल पर्सपेक्टिभ इन फोकलोर स्टडिज्स, ट्रिभेन्ड्र

Claus, Peter and Korom, Frank १९९१, Folkloristics and Indian Folklore, India Udupi: Regional Resources Centre for Folk Performing Arts.

Dundes, Alan १९८०, Interpreting Folklore, USA: The Association of American University Presses.

NEP-PG-E402: नेपाली लोकगीत, लोकबाजा, लोकछन्द, लोकनृत्य

१. नेपाली लोकगीत

- १.१ लोकगीत आध्ययनको सिद्धान्त
- १.२ नेपाली लोकगीतका विशेषता
- १.३ बाहामासा र बाहमासे
- १.४ संस्कारगीत, पर्वगीत, श्रमगीत, धार्मिकगीत, मागल

२. नेपाली लोकबाजा

- २.१ नेपाली लोकबाजाको परिचय अनि उद्भूत
- २.२ नेपाली लोकबाजाको प्रयोग अनि महत्त्व
- २.३ नेपाली लोक बाजा निर्माण कला
- २.४ नेपाली लोक बाजा अनि वर्तमान स्थिति

३. नेपाली लोकछन्द

- ३.१ नेपाली लोक छन्दको परिचय
- ३.२ नेपाली लोक छन्दका विशेषता
- ३.३ नेपाली लोक छन्दका प्रकार
- ३.४ कवितामा सवाई, लहरी, झ्याउरे, सेलो,

४. नेपाली लोकनृत्य

- ४.१ नेपाली लोकनृत्यको परिचय
- ४.२ नेपाली लोकनृत्यको विशेषता
- ४.३ नेपाली लोक नृत्यका प्रकार
- ४.४ मारुनी, सङ्गिनी, सिल्ली, च्याब्रु, डम्फूनाच

सन्दर्भ पुस्तक-

गुरू, एम एम १९८०, बिर्सिएको संस्कृति, दार्जिलि: श्याम ब्रदर्स प्रकाशन

थापा, धर्मराज, हंसपूरे सुवेदी सं २०१४, लोकसाहित्यको विवेचना, काठमाडौं: पाठ्यक्रम विकास केन्द्र त्रिवि

बन्धु चूडामणि, नेपाली लोकसाहित्यको, सन २००१, एकता बुक्स, काठमाडौं

गिरी, जीवेन्द्र देव, (सम्पा), सं २०७२, नेपाली लोकवार्ता, काठमाडौं, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान

कड्न्दबा, काजीमान, सं २०२०, नेपाली जनसाहित्य, नेपाली जन साहित्य, रयल नेपाली एकाडमी, नेपाल

कर्मा, लीलासिंह, सं २००३, हाम्रो लोकसाहित्य, लीला सिंह कर्मा, सिंधुली माढी, नेपाल

दाहाल, मोहन पी, सन २०१३, नेपाली अकादमी वर्ष ९ अङ्क ९, एनबीयू, सिलगडी

चामलि, पवन (सम्पा), सन १९९९, निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क, निर्माण प्रकाशन, सिक्किम

NEP-PG-E403: नेपाली लोकनाटक, कविता, कथा

१. नेपाली लोकनाटक

- १.१ नेपाली लोकनाटकको परिचय
- १.२ नेपाली लोकनाटकका स्वरूप अनि विशेषता
- १.३ संस्कृत अनि संस्कृतइतर स्रोत
- १.४ सोरठी, घाटु, बालुन,

२. नेपाली लोककविता

- २.१ नेपाली लोककविताको परिचय
- २.२ नेपाली लोककविताको विशेषता
- २.३ कवित्त, सिलोक, धमारी
- २.४ सवाई, लहरी, लोकरामाय

३. नेपाली लोककथा

- ३.१ लोककथाको परिचय अनिविशेषता

- ३.२ नेपाली लोककथाको वर्गीकरण
- ३.३ नेपाली लोककथाको अभिप्राय
- ३.४ नेपाली लोककथाको अध्ययन पद्धति अनि सङ्कलन

४. लोककला र सञ्चार

- ४.१ लोककला अनि अभियन्त्रिको परिचय
- ४.२ विविध लोककला/ अभियन्त्रिकीको अध्ययन
- ४.३ लोकसञ्चारको परिचय
- ४.४ लोकसञ्चारका विविध माध्यम- गाइने, जोगी, शङ्ख

सन्दर्भ साग्रमी

बन्धु चूडामणि, नेपाली लोकसाहित्यको, सन २००१, एकता बुक्स, काठमाडौं

गिरी, जीवेन्द्र देव, (सम्पा), सं २०७२, नेपाली लोकवार्ता, काठमाडौं, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान

कर्मा, लीलासिंह, सं २००३, हाम्रो लोकसाहित्य, लीला सिंह कर्मा, सिंधुली माढी, नेपाल

डी आर अनि एल ल, सं २०२३, नेपालका विभिन्न जाति र लोकगीत, जगदम्बा प्रकाशन, नेपाल

चामलि, पवन (सम्पा), सन १९९९, निर्माण संस्कृति विशेषाङ्क, निर्माण प्रकाशन, सिक्किम

न्यौपाने, कुसुमार, सं २०६५, लोकरामायण, काठमाडौं

नखानी, साधना, सन २००९, इन क्वेस्ट अव इन्डियन फोकटेल्स, ओरियन्ट ब्लकस्वन, हदराबाद

Winternitz, Maurice, 1991 History of Indian Literature, New Delhi: Rani.

Jhansi road

NEP-PG-E404: भारतीय नेपाली गद्याख्यान र समालोचना

१. भारतीय नेपाली गद्याख्यान

- १.१ भारतीय नेपाली निबन्धको पम्परा विकास
- १.२ भारतीय नेपाली निबन्धको स्वरूप
- १.३ वर्गीकरणको आधारमा भारतीय नेपाली निबन्ध
- १.४ भारतीय नेपाली निबन्ध र निबन्धकार

- (क) पारसमणि प्रधान- गुन्द्रुकको पुकार
- (ख) रामकृष्ण शर्मा- कविको धन
- (ग) अच्छा राई 'रसिक'- वसुधव कुटुम्बकम
- (घ) एम एम गुरु- बिसिएको संस्कृति
- (ङ) राजनारायण प्रधान- एउटा आइताबार यसरी बित्यो
- (च) रामलाल अधिकारी- दौरा सुरुवाल

२. भारतीय नेपाली नियात्रा, जीवनी र डायरी लेखन

- २.१ भारतीय नेपाली नियात्राको परिचय, स्वरूप
- २.२ भारतीय नेपाली जीवनी र डायरी लेखन परिचय
- २.३ भारतीय नेपाली जीवनी र डायरी लेखन
 - (क) बद्रिनारायण प्रधान- च्याखु डायरी
 - (ख) नगेन्द्रमणि प्रधान- पारसमणिको जीवन यात्रा
- २.४ नेपाली नियात्रा र नियात्राकार
 - (क) पारसमणि प्रधान- मेरो काठमाडौं यात्रा
 - (ख) सानु लामा- आँगन परतिर
 - (ग) सलोन कार्थक- मन्दिर मन्दिरको सहर घुम्दा जाँदा
 - (घ) विन्दिया सुब्बा- आँधीको पाहाड आइजोल

३. भारतीय नेपाली समालोचना

- ३.१ भारतीय नेपाली समालोचनाको परम्पार विकास
- ३.१ भारतीय नेपाली समालोचनाको स्वरूप
- ३.२ भारतीय नेपाली समालोचनाका आधार
- ३.४ भारतीय नेपाली समालोचनाको वर्तमान स्थिति

४. भारतीय नेपाली समालोचक र समालोचना

- ४.१ सूर्यविक्रम ज्ञवाली- नष्टेद्य समालोचना, रामकृष्ण शर्मा- अङ्ग्रेजी साहित्यको प्रभाव
- ४.२ भाइचन्द्र प्रधान- नेपाली जीवनमा रामायणको प्रभाव, गणेशलाल सुब्बा- साहित्यिक समालोचना: एक यथार्थवादी दृष्टिकोण गुमानसिंह चामलि- कविता के हो? एउटा भूमिका,
- ४.३ कुमार प्रधान- अगमसिंह गिरीको कवितामा जातीय भावना
- ४.४ जस योजन- नेपाली कवितामा छायावाद ; केही रेखाङ्खन, घनश्याम नेपाल- पागल कविताको

संरचना परिपाटी

सन्दर्भ सामग्री-

प्रधान, कुमारसन१००५, अधीतिकेही, सिलगढी:पूर्णमाप्रकाशन

गौतम, कृष्ण २०५०, आधुनिक आलोचना: अनेक रूप अनेक पठन, ललितपुर: साझा प्रकाशन

चामलि, गुमानसिंहसन१९८२एरिष्टोटल र उनकोकाव्यशास्त्र, काठमाडौं

नेपाल, घनश्याम२००९, शास्त्रीविज्ञान, सिलगढी:एकता बुक्स हाउस

नेपाल घनश्याम, सन१९९६, रूप र रेखाहरू, जनपक्ष प्रकाशन, गान्तोक

नेपाल घनश्याम, सन२०१४, विधा विविधा, उपमा प्रकाशन, कालेबु

जस योजन 'प्यासी'- सन१९८३, प्यासीका केही समालोचना, साझा प्रकाशन, दार्जिलि

जस योजन 'प्यासी'- सन२०१२, परख, श्याम ब्रदर्स, दार्जिलि

NEP-PG-E405: भारतीय नेपाली नाटक रङ्गमञ्च र साहित्यक आन्दोलन

१. भारतीय नेपाली नाटक

- १.१ भारतीय नेपाली नाटकको इतिहास
- १.२ भारतीय नेपाली नाटकको विकास
- १.३ भारतीय नेपाली नाटकको स्वरूप
- १.३ भारतीय नेपाली नाटकका प्रवृत्ति

२. भारतीय नेपाली रङ्गमञ्च

- २.१ भारतमा नेपाली नाटकको रङ्गमञ्च पृष्ठभूमि
- २.२ भारतमा नेपाली नाटकको रङ्गमञ्च परम्परा
- २.३ भारतका नेपाली रङ्गकर्मीहरू
- २.४ भारतका नेपाली रङ्गमञ्चहरू

३. भारतीय नेपाली नाटक र नाटककार

- ३.१ मनबहादुर मुखिया- अँध्यारोमा बाँच्नेहरू
- ३.२ लक्ष्मण श्रीमल- प्रणय वेदना, इन्द्रमणी दर्नाल- ययाती
- ३.३ चुन्निलाल घिमिरे- पुत्काको मह,
- ३.४, राजु प्रधान हिमाशु- मुखुन्डो लएको मन

४. भारतीय नेपाली साहित्यक आन्दोलन र लेखन

- ४.१ तेस्रो आयम (आयमिक आन्दोलन)
- ४.२ लीला लेखन
- ४.३ सङ्क्रमण
- ४.५ विचलन

सन्दर्भ सामग्री-

- अधिकारी, रामलालसन १९७७ नेपाली एकाङ्कीयात्रा, दार्जिलिङ: नेपाली साहित्य संचयिका
- उपाध्याय, केशवराज वि. स. २०५९, नेपाली नाटक तथा रङ्गमञ्च : उद्भव र विकास, काठमाडौं: विद्यार्थी पुस्तक भण्डार
- उपाध्याय, केशवराज १९९९ नाटकको अध्ययन, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- प्रधान, हृदयचन्द्रसिंह वि. स. २०२७, केही नेपाली नाटक, काठमाडौं: साझा प्रकाशन,
- बन्धु, चूडामणि (सम्पा वि. स. २०२५), साझा एकाङ्की, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- मल्ल, विजय वि. स. २०३६, नाटक एक चर्चा, काठमाडौं: नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान
- राई, इन्द्रबहादुर १९८४, दार्जिलिङमा नेपाली नाटकको अर्धशताब्दी, दार्जिलिङ: साझा पुस्तक प्रकाशन
- राई, इन्द्रबहादुर १९६६, टिपेका टिप्पणी, दार्जिलिङ: नेपाली साहित्य परिषद्
- शर्मा, तारानाथ वि. स. २०२७, सम र समका कृति, काठमाडौं: साझा प्रकाशन
- शर्मा, शरदचन्द्र वि. स. २०३३, एकाङ्की नाटक विचरण, काठमाडौं: सहयोगी प्रकाशन

NEP-PG-E406: भारतीय नेपाली बालसाहित्य

१. नेपाली बालसाहित्यको सैद्धान्तिक पृष्ठभूमि

- १.१ बालसाहित्यको परिचय र परिभाषा
- १.२ बालविकास (शिशु, बालक र किशोर), आयुवर्ग र बाल साहित्य
- १.३ बाल साहित्यको उद्देश्य, प्रकार्य र बाल पठन
- १.४ बालसाहित्यका विधा (कविता, आख्यान, नाटक, जीवनी, चित्र पुस्तक आदि)

२. नेपाली बालसाहित्यको परम्परा

- २.१ मौखिक परम्परा र बालसाहित्य (शिशु गीत, लोककथा, अड्कोको सापेक्षतामा)
- २.२ नेपाली बालसाहित्यमा मौलिक सिर्जनाको परम्परा
- २.३ नेपाली बालसाहित्यमा अनुवादको परम्परा
- २.४ नेपाली बालसाहित्यका प्रवृत्ति र उपलब्धि

३. नेपाली बालसाहित्यको विधागत अध्ययन

- ३.१ नेपाली बालकविता र बालनाटक
- ३.२ नेपाली बाल आख्यान
- ३.३ नेपाली बाल चित्र पुस्तक
- ३.४ नेपाली बाल जीवनी र अन्य विधा

४. भारतीय नेपाली बालसाहित्य

- ४.१ भारतीय नेपाली बालसाहित्यको विकास परम्परा
- ४.२ भारतीय नेपाली बालसाहित्यको विधागत अध्ययन
- ४.३ भारतीय नेपाली बालसाहित्यमा बालपत्रिकाको योगदान
- ४.४ भारतीय नेपाली बालसाहित्यको प्रवृत्ति र उपलब्धि

सन्दर्भ सामग्री-

प्रधान, प्रमोद २०००, नेपाली बालसाहित्यको इतिहास, काठमाडौं, बगर फाउन्डेसन नेपाल

लामा, कविता २०१४, भारतीय नेपाली बालसाहित्यमा नारी स्रष्टा, दार्जिलिङ: गामा प्रकाशन

Anderson, Nancy २००६, Elementary Children's Literature, Boston: Pearson Education

Chapleau, Sebastien २००४, New Voice in Children's Literature Criticism, Lichfield: Pied Piper Publishing.

Grenby, M.O २००८, Children's Literature, U K: Edinburgh University Press.

Lesnik and Oberstein, Karin १९९६, Defining Children's Literature and Childhood, In Hunt, Peter (Ed), International Companion Encyclopedia of Children's Literature, London: Routledge

Hunt, Peter १९९१, Criticism, Theory and Children's Literature, Oxford: Blackwell

Reynolds, Kimberly २०११, Children's Literature, New York: Orford University Press.

NEP-PG-C407(Dissertation writing)

१. शीर्षक चयन
२. शोधविधि
३. पूर्व कार्यको सर्वेक्षण
४. शोध लेखन